

Esbart Català de Dansaires: més de cent anys d'història 1959 – 1975

Obres a la ciutat:	Política i govern:
1960. Franco cedeix el castell de Montjuïc a l'Ajuntament amb la condició que sigui un museu militar. Demolició dels dipòsits del moll Bosch i Alsina (ara Moll de la Fusta) 1961. Comencen a desaparèixer els tramvies del centre de la ciutat 1964. S'inaugura l'estació de rodalies al Pla de Palau. Comença la construcció de la Meridiana entre la Plaça de les Glòries i el Passeig de Fabra i Puig 1965. Arriba el gas natural a la ciutat 1966. Enderroc del camp de les Corts del FC Barcelona 1967. Obre al trànsit la Meridiana i comencen les obres per enllaçar-la amb la carretera de Puigcerdà 1968. Ampliació de la línia 3 del metro. Primers aparcaments soterranis a la ciutat 1969. S'inaugura la línia 5 de metro i el tram Barcelona-Granollers de l'autopista A-7 1970. L'Ajuntament aprova el pla de la Ribera. S'instal·la a l'aeroport el mural de Joan Miró i Llorenç Artigas 1971. Darrers viatges dels tramvies per la ciutat (línies 49 i 51). Tanca el Mercat del Born i s'inaugura Mercabarna 1972. Es signa el conveni entre l'Ajuntament i Joan Miró, amb el qual el pintor cedeix part de la seva obra i l'Ajuntament uns terrenys a Montjuïc per construir-hi la seu de la Fundació Joan Miró. Deixa de funcionar l'Estació del Nord per al trànsit ferroviari 1974. Primer viatge del Talgo Barcelona-París.	1960. Detenció d'una vintena de persones al Palau de la Música per cantar el <i>Cant de la Senyera</i> 1963. Franco inaugura el Museu Militar de Montjuïc 1964. Fundació de CCOO. Primera manifestació a la ciutat l'11 de setembre 1965. . Marxa a l'exili l'abat Aureli M. Escarré per unes declaracions contra el franquisme 1966. Es crea el SDEUB (Sindicat Democràtic d'Estudiants) al convent dels Caputxins, els estudiants s'hi tanquen durant dos dies i molts són detinguts, fet conegut com <i>la caputxinada</i> 1969. Un grup d'estudiants defenestra un bust de Franco a la Universitat de Barcelona . Les autoritats organitzen un acte de desgreuge i es declara l'estat d'excepció per un període de tres mesos durant els quals es realitzen centenars de detencions. 1970. Assemblea d'intel·lectuals catalans a Montserrat en defensa dels etarres jutjats en consell de guerra a Burgos. Els treballadors de Harry Walker van a la vaga durant dos mesos 1971. Primera sessió de l'Assemblea de Catalunya a l'església de Sant Agustí 1973. Enric Masó és nomenat alcalde. Detinguts 113 membres de l'Assemblea de Catalunya a Santa Maria Mitjancera. 1974. . Explosió d'una bomba al "Monumento a los Caídos" de la Diagonal. Salvador Puig Antic, militant anarquista, mor executat per garrot a la presó Model. Fundació de Convergència Democràtica de Catalunya (CDC) 1975. Afusellament a Cerdanyola del pres d'ETA Juan Paredes Manot, darrera execució franquista

Inauguració del pont aeri Barcelona-Madrid	a Catalunya. Joaquín Viola Sauret és nomenat alcalde . Lluís Maria Xirinacs s'instal·la davant la presó Model demanant l'amnistia general. 18 dels 27 regidors de l'Ajuntament neguen una subvenció a l'ensenyament en català. Mor el general Franco
Inauguracions: 1961. Instal·lació del Sagrat Cor al Tibidabo il·luminat directament des de Roma 1962. Col·legi d'Arquitectes amb el gran mural de Picasso. El Corte Inglés de la Plaça de Catalunya 1963. S'inaugura el Museu Picasso amb el nom de Berenguer de Aguilà a causa de les prohibicions que hi havia sobre el pintor 1966. Parc d'atraccions de Montjuïc 1967. Local Bocaccio. Cinema Publi, primera sala de cinema d'art i assaig de tota Espanya 1968. Nous blocs d'edificis a les <i>Vivendes</i> del Congrés Eucarístic. Edificis Trade d'oficines. Universitat Autònoma de Bellaterra 1973. Sala de festes Scala 1975. Fundació Joan Miró, obra de l'arquitecte Josep Lluís Sert	Vida ciutadana i cultural: 1959. Primera emissió de TVE a Barcelona. Primera exposició de Pablo Picasso a la Sala Gaspar amb enorme èxit 1961. Primera actuació de Els Setze Jutges. 1962. Gran nevada del segle, més de 40 cm de gruix a tota la ciutat. Les greus inundacions al Vallès desperten un gran moviment solidari. 1963. Primera edició del Saló Nàutic. Estrena de la pel·lícula <i>Los Tarantos</i> protagonitzada per Carmen Amaya. Primer <i>Festival de la Infància</i> al recinte de la Fira de Montjuïc 1964. Destrucció de les barraques del Somorrostro per un gran temporal 1965. Obre el local la <i>Cova del Drac</i> al carrer de Tuset. Actuació de Els Beatles a la plaça de braus Monumental. El doctor J. M. Gil Vernet fa el primer trasplantament de ronyó d'Espanya 1966. Arriba al Zoo el goril·la albi Floquet de Neu. 1968. Donació de Picasso de <i>Las Meninas</i> al Museu 1969. L'escriptor colombià Gabriel García Márquez s'instal·la a Barcelona 1970. Retorn de Josep Carner de l'exili. Primer Festival Popular de Poesia Catalana al Saló Price 1971. Gran premi d'Espanya de Fórmula 1 a Montjuïc. S'estrena al Teatre Capsa <i>El retaule del flautista</i> 1972. Dues grans explosions de gas a la ciutat, al carrer Capitán Arenas i al Carrer Rajolers, a Sants. Salvador Espriu, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes

	1973. Gran incendi a l'edifici de Telefónica a la Plaça de Catalunya. 1975. Recitals de Raimon al Palau d'Esports
--	--

Després del cinquantenari

L'any que segueix a la celebració del cinquantè aniversari, comença amb una dimissió: la de Jaume Simon que demana, a la reunió celebrada el dia 11 de gener, deixar el càrrec de mestre de dansa per motius de salut. El Consell Directiu, malgrat lamentar-ho, accepta la renúncia i decideix oferir el càrrec a Francesc Passapera, que l'accepta.

Abans d'una setmana es rep una altra notícia desafortunada: el traspàs de Joan Amades, soci i expresident de l'Esbart Català de Dansaires, a l'enterrament del qual assisteix la Junta Directiva per acomiadar a qui ha ocupat la presidència de l'entitat entre 1924 i 1926.

El dia 1 de març els balladors i directius, amb motiu del cinquantenari de l'edifici del Palau de la Música Catalana, assisteixen a un acte entranyable a l'estadi del Futbol Club Barcelona en el que dues-centes parelles ballen, sota la coordinació del Català, el Ballet de Muntanya.

Un altre acte emotiu és la Festa de la Dansa Catalana organitzada per l'Obra del Ballet Popular i celebrada al Palau d'Esports de Barcelona el dia 27 de setembre, a la que assisteixen els directius i balladors i balladores per rebre l'homenatge de l'Obra del Ballet Popular, associació federativa de la que l'entitat n'és soci fundador, amb la que l'Esbart Català de Dansaires ha tingut molta relació, estreta col·laboració, i de la qual el President Josep Palouzié és membre de la seva Junta Directiva. L'acte que s'organitza per primer cop aquest any, es repetirà en els successius sempre pels volts o a l'empara de les Festes de la Mercè i l'assistència es convertirà en una activitat gairebé fixa de la nova etapa a l'Esbart Català de Dansaires que es configura als inicis de la dècada dels anys seixanta.

Com els anys anteriors participen a l'Aplec d'Esbarts a Montserrat, als Romiatge del Ram al Cim del Tibidabo, a les festes majors de la plaça de la Llana i de la plaça Nova i amb motiu de les Festes de la Mercè als actes organitzats pels veïns del carrer de la Princesa.

Completen l'any tot un seguit d'activitats en col·laboració amb centres benèfics com ara les Llars Mundet, o altres associacions i entitats: la diada dels Bombers de Barcelona, la benedicció del banderí de l'Esbart Barcelona de l'Agrupació Cultural Folklorica i la participació dels dansaires a les obres de teatre *La Pepa maca* al Club Diagonal i *Cançó d'Amor i de Guerra* a la Unió Cooperatista Barcelonesa.

A la Penya Cultural Barcelonesa

La dècada dels anys seixanta, i més exactament a partir de 1964, es produeix un nou cicle vital al sí de l'Esbart Català de Dansaires que és marcat per diversos motius: el canvi de directius i mestres de dansa, unes activitats que es repeteixen, sinó idèntiques de manera semblant: al Palau de la Diputació amb moriu de la diada de Sant Jordi, els viatges a Font Romeu i Céret, l'entrada a la Penya Cultural Barcelonesa i el què això comporta: col·laboració a les activitats teatrals de la Penya i a la celebració de la seva patrona. El febrer de 1960, l'Esbart viatja a Badalona per participar en l'homenatge que l'Esbart

de l'Orfeó Badaloní ofereix a Josep Ventura, persona que ha estat al càrrec d'aquest grup en un temps perllongat.

El 1960 està marcat per la restauració del Ball de morratxes de Lloret de Mar que es materialitza el dia 9 d'agost al Camp d'Esports d'aquesta població amb la presència d'autoritats i lloretencs i lloretenques. A més del record dels protagonistes, de l'acte en deixa constància diversa documentació escrita, el ventall commemoratiu de les balladores fet a l'estil barceloní, la fotografia de la Presidència folklòrica que va presidir aquesta restauració i les referències a la premsa.

A l'Esbart s'escriu la memòria que amb el títol de *Restauración del Ball de ses morratxes de la Villa de Lloret de Mar* ressenya la intervenció de l'entitat:

"El próximo día 9, la Villa de Lloret de Mar, verá realizado uno de sus más nobles anhelos, tal es la restauración de su típico "Ball de ses Morratxes", que será interpretado por primera vez por el "Esbart Català de Dansaires, el cual después de más de cinco años de recopilación y verificación de datos, y con la ayuda desinteresada de algunos prohombres de la Villa de Lloret, ha logrado reconstruir esta emotiva danza , que en el transcurso del tiempo había sufrido una gran mutilación , no sólo coreográfica, sino incluso en sus más elementales partes musicales. (...)...

Y ahora el decano de los "Esbarts" de Cataluña, lo interpretará en sesión privada delante de las autoridades folklóricas de la Villa de Lloret de Mar y varias de Barcelona, que se desplazarán expresamente para presenciar dicha actuación privada y que mediante la comprobación de los datos y documentos que les serán presentados confirman su autenticidad y pureza.

Es pues, para el "Esbart Català de Dansaires", el máximo galardón y orgullo, que corona el incesante trabajo ..."

Aquest mateix any l'Esbart Català de Dansaires, en la representació dels seus directius i balladors, apadrina les senyeres de l'Esbart Verge Bruna i de l'Esbart Amics de la Dansa, els dies 29 de maig i 18 d'agost respectivament. A proposta del secretari Colom, s'acorda demanar a l'Ajuntament de Barcelona que l'Esbart pugui ballar bastons els dies de les festes de la Mercè, cosa que es fa a la plaça de la Catedral el dia 23 de setembre.

La Junta Directiva comenta en algunes reunions la necessitat de poder assajar més dies a la setmana, cosa difícil al local del Círcol Barcelonès de Sant Josep. Per aquest motiu es torna a la Parròquia de Sant Anna els locals per poder-hi assajar dos vespres a la setmana. També es proposa reactivar la Secció Infantil, però els problemes d'espai per assajar fan que la represa s'ajorni. Un altre tema debatut per la Junta és la necessitat de renovar el vestuari. La proposta és estudiada per una comissió formada per Josep Ventura, Francesc Passapera i Carles Abelló que proposen la compra de diversos objectes (morratxes, bastons, castanyoles, etc.) i la confecció d'algunes peces de roba, així com vetllar pel correcte abillament dels dansaires, tant els homes com les dones.

L'any 1961 es caracteritza principalment per les ballades fetes pels dansaires en hospitals i centres mentals i a benefici d'altres institucions, activitats força sovintejades per l'Esbart: el dia 22 de gener ballen al Centre Cottolengo del Pare Alegre, el dia 5 de febrer a benefici de la Unió d'Amics dels Malalts, dos setmanes després a l'Hospital Mental de la Santa Creu i Sant Pau, al Centre Parroquial de

Sant Medir de La Bordeta hi ballen el dia 30 d'abril i per les diades de la Mare de Déu del Carme i de Sant Esteve a la Parròquia de Sant Cugat del Rec. Finalment, el 19 de novembre assisteixen a les Festes d'homenatge als benefactors de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, acte que es realitza al Palau d'Esports barceloní.

El dia 7 de gener de 1962 es realitza l'Assemblea de socis en la que Ramon Sesé deixa

definitivament el Consell Directiu de l'Esbart Català de Dansaires després d'haver-ne format part des de l'any 1925 i d'haver estat mestre auxiliar i encarregat de vetllar pel vestuari dels dansaires. En agraïment, l'entitat l'homenatja l'any 1969 i el nomena Soci d'Honor l'any 1980.

Aquest any 1962 deixa als components de l'Esbart diversos records importants gràcies a dues iniciatives del Consell Directiu. Una d'elles és la ballada per festejar la diada de sant Jordi feta al Pati dels Tarongers de l'aleshores Palau de la Diputació, activitat que tingué ressò als mitjans de comunicació de la ciutat. Aquesta ballada, en la que es posa molta il·lusió i dedicació, es repetirà en els anys següents tant per la seva qualitat com per representar una alenada de catalanitat en la formal celebració del patró de Catalunya.

Els mateixos components del Cos de dansa són els primers il·lusionats en poder anar a ballar a l'històric Pati del Tarongers del Palau de la Generalitat de Catalunya, malgrat que l'horari en que l'acte es realitza, abans del migdia, dificulta la possibilitat d'assistir-hi a alguns balladors i balladores i crea algunes situacions difícils i compromeses pels protagonistes, però que amb els anys esdevenen anècdotes emotives per la història. Una d'elles és la protagonitzada per la dansaire Margarida Guarch, veïna del carrer de la Princesa de Barcelona, que per tal de poder assistir a la ballada al Pati dels Tarongers fa avisar a la seva feina el mateix dia de Sant Jordi que es troba indisposada. Amb la coartada en marxa, Margarida i els seus companys i companyes ballen davant les autoritats locals i convidades i cadascú retornar a les seves activitats habituals, Margarida cap a casa per pair la indisposició i anar l'endemà a la feina molt millorada. La sorpresa sorgeix, però, quan l'endemà, el dia 24 d'abril, la Margarida i la resta de dansaires de l'Esbart Català de Dansaires apareixen en portada de La Vanguardia i ella sospita que, en el fons, la fama sempre té un preu.

L'altra activitat important és la realització, com ja s'havia fet els anys 1930 i 1935, d'un casament típic a pagès al Poble Espanyol. Per dur a terme la representació feta els dies 27 de maig i 1 de juliol, els components del Consell Directiu encapçalats per Josep Palouzié, mobilitzen empreses de guarnició, de lloguer de carruatges, la premsa, etc. Els resultats, malgrat la pluja present els dos dies, són destacables: l'assistència de 3.000 persones el dia 27 de maig i de 5.000 el dia 1 de juliol avalen els esforços.

El 1963 produeix novetats a l'Esbart, no totes positives ja que el mes d'agost mor en un accident de cotxe Francesc Passapera, conegut amb el nom de Panxo, mestre del Cos de Dansa. Aquesta sobtada desaparició convulsiona els socis i en especial els dansaires que queden momentàniament sense mestre. Es suspenen els assajos i les ballades més immediates. El Consell Directiu, els socis i els dansaires es traslladen en autocar a Girona on es celebra l'enterrament, en el que col·labora l'Orfeó Barcelonès que tantes vegades ha acompanyat l'Esbart Català de Dansaires i per tant al mateix Passapera. El dia 1 d'octubre l'Esbart Català

de Dansaires dedica una missa en el seu record a l'església de Santa Maria del Mar i el dia 19 d'agost de 1964 s'organitza una ballada en memòria seva.

L'absència inesperada de Passapera, que a més de mestre ha estat en diverses etapes membre del Consell Directiu amb diferents càrrecs, és coberta per Josep Ventura com a mestre de dansa amb la col·laboració d'Ignasi Viñolas. Ambdós es fan càrrec del Cos de Dansa entre 1963 i 1965.

Altres fets menys tristos marquen l'any 1963 dels que es poden destacar bàsicament quatre: la col·laboració amb l'Esbart Verdaguer, l'acte a les Germanetes dels Pobres, el viatge a Font Romeu i el trasllat de la seu social a la Penya Cultural Barcelonesa, situada al número 55 del carrer de Sant Pere més Baix. A la reunió del Consell Directiu del dia 3 d'abril, Ventura, Colom i Cebrian expliquen que Salvador Mel·lo, director en aquells moments de l'Esbart Verdaguer, ha sol·licitat la col·laboració de l'Esbart Català de Dansaires per intervenir en l'estrena de l'obra *L'Envelat* al Teatre Romea, amb muntatge i coreografia seva. Mel·lo demana al Català la participació en l'espectacle i el Consell Directiu decideix respondre afirmativament a la i aquest en agraïment obsequia l'Esbart amb sis mantellines blanques.

Aquesta col·laboració porta els dansaires del Català a participar en diverses sessions de *L'Envelat* al llarg de tot l'any 1963: els dies 9 i 10 d'abril, en sessions de tarda i vespre, al Teatre Romea, el 25 de maig a la Fira de l'Ascensió de Cambrils, el 16 de juliol altre cop al Teatre Romea i el dia 10 de setembre la carrer Lope de Vega de Barcelona, amb motiu de la festa major del Poble Nou.

La participació en *L'Envelat* és una més de les nombroses col·laboracions fetes amb altres entitats que han portat els dansaires de l'Esbart, al llarg de dècades, a ballar en obres de teatre i sarsueles: des de la llunyana *Flors de Cingle*, col·laborant amb el centre El Progreso de Sant Andreu l'any 1916, fins a la darrera *Marina* a la ratlla dels anys noranta.

El dia 21 d'abril, dansaires i directius es traslladen a una de les seus de les Germanetes dels Pobres de Barcelona per participar en la celebració del centenari d'aquesta institució benèfica, acte presidit pel nunci del Sant Pere i retransmès per Ràdio Barcelona que també hi col·labora aportant el seu orfeó. Exactament tres mesos després, l'Esbart viatja a Font Romeu a l'Aplec de les terres del sol, en la primera sortida que els portarà fora de les fronteres de l'estat espanyol des del ara ja molt llunyà viatge a Toulouse fet el dia 10 d'agost de 1937, i a finals d'agost a Tortosa amb motiu de les Festes de la Cinta. L'any es complementa, com els anteriors, amb les ballades al Palau de la Diputació, a l'Aplec d'Esbarts Dansaires a Montserrat, a la plaça Nova i, com sempre, amb l'assistència incommptable a diverses associacions i institucions on hi realitza actes benèfics. El dia 28 de desembre, diada dels Sants Innocents, els dansaires organitzen la I^a Innocentada de l'Esbart Català de Dansaires, mena d'espectacle amb números variats, sota la coordinació de Mª Rosa Alonso.

El tema del local segueix preocupant els membres del Consell Directiu i per la seva resolució es duen a terme diverses converses i gestions. Finalment, i un cop desestimades altres possibilitats, l'Esbart Català de Dansaires trasllada el seu patrimoni i documentació, el mes de novembre, a la Penya Cultural Barcelonesa, on s'hostatjarà fins el desembre de l'any 1995, moment en què aquesta associació decideix tancar les seves portes.

A l'inici dels anys seixanta es produeix un interès profund per reactivar la Secció Infantil, cosa que s'acompleix el mes de febrer de 1964 quan se'n fa càrrec Ramon Ferran Tolosa, que veurà com en poques setmanes el nombre de balladors i balladores assistents als assajos, que es fan els dissabtes pel matí, augmenta sense parar. Per motius professionals, Al cap de pocs mesos, Tolosa ha de deixar la Secció Infantil i és substituït per Carme Lasaosa, anomenada per tots la tieta, una de les primeres dones en formar part del Consell Directiu a l'època franquista.

El dia 23 d'abril l'Esbart Català de Dansaires torna a ballar al Palau de la Diputació com ho fa des de l'any 1963. La presència a l'acte del ministre de turisme, Manuel Fraga Iribarne, fa que tota la premsa i el Nodo se'n facin ressò. Dos dies abans, els directius reben la visita de l'agent governatiu de la Brigada Social que s'interessa per l'entitat, els socis i les activitats.

L'any 1964 es restaura el Ball de les Gitanes d'Argentona, gràcies a la col·laboració de Felip Blasco que l'ensenya als dansaires, on es va ballar el dia 13 de juny per presentar aquest ball a l'acabament d'un ball de societat organitzat per la Societat Coral i Cultural Llaç d'Amistat. Els dansaires reben l'aplaudiment i reconeixement dels públic i de les autoritat d'Argentona.

El dia 4 d'octubre es celebra la VI Festa de la dansa catalana al Palau d'Esports en el decurs de la qual es ret homenatge a l'Esbart Català de Dansaires que rep una placa d'obsequi.

Josep Palouzié deixa la presidència de l'entitat el dia 20 de desembre de 1964, dia en que se celebra l'Assemblea de socis, i és substituït per Fèlix Sarrat. Més endavant tindrà altres oportunitats d'estar al front de l'Esbart Català de Dansaires en els períodes compresos entre 1979 i 1987 i 1991 i 1997, cosa que el permetrà continuar treballant en pro de l'entitat en el seu estil decidit i resolutiu i que farà que hagi estat al capdavant de l'Esbart en un total de vint-i-tres anys i, en conseqüència, que sigui la persona que més anys ha exercit la presidència de l'Esbart Català de Dansaires, a més d'altres temporades exercint de secretari i de vocal. Ell és una de les persones que més ha treballat la història de l'Esbart i els seus materials, obsequiats a l'Esbart a la seva mort, han facilitat la documentació històrica de l'Associació.

El canvi de responsables en el sí de l'entitat es completa l'any 1965 amb la renúncia de Josep Ventura i Ignasi Viñolas que deixen la direcció del Cos de Dansa i són substituïts per Jaume Simon, que ha estat mestre auxiliar des de 1962, el canvi de Carme Lasaosa per Carme Simon al capdavant de la Secció Infantil i també es produeix el relleu d'Agustí Cohí-Grau com a director musical. Per substituir els mestres del Cos de dansa es proposen els noms de Jaume Simon que no pot assumir la responsabilitat en trobar-se fora de Barcelona i Mª Rosa Alonso que, en conseqüència, assumeix en solitari les tasques de direcció del Cos de dansa, convertint-se en la primera dona que ocupa aquest càrrec. Els seus extensos coneixements de música i dansa fan que, als assajos, pugui fer el doble paper de direcció coreogràfica i de pianista. Alonso també assumeix la direcció musical quan Agustí Cohí-Grau no hi pot ser present i finalment s'ocupa de la direcció musical quan Cohí ha de deixar el càrrec.

Just el mes de gener de 1965, un cop els nous membres del Consell Directiu han pres possessió dels respectius càrrecs, Fèlix Sarrat, President des de la darrera Assemblea de socis, formula una proposta: sol·licitar a Govern Civil el canvi de denominació per poder recuperar la denominació autèntica en català perduda des de l'any 1939 i abandonar la traducció al castellà que fa de l'entitat l'Esbart Catalán

de Danzantes. Les gestions, s'inicien el mes de febrer de 1965, són dutes a terme pel mateix Sarrat i s'allarguen una colla de mesos.

A la reunió del Consell Directiu del dia 6 de maig es llegeix la resposta de Govern Civil, segons la qual per poder continuar les gestions per aconseguir el canvi d'idioma en la denominació, cal realitzar una assemblea de socis per votar el canvi d'estatuts pertinent, ja que amb els estatuts actuals en vigència, Govern Civil no pot admetre la sol·licitud de canvi de denominació de l'Esbart. L'Assemblea extraordinària de socis se celebra el dia 3 d'octubre i s'hi voten els nous estatuts i s'acorda el canvi de denominació.

El mes de març es produeix una notícia important per l'Esbart, en especial pels dansaires i els mestres: es rep una carta convidant altre cop l'entitat a prendre part en un acte a la població de Font Romeu que s'organitzarà el proper mes d'agost, just abans de la diada de Sant Roc de la plaça Nova. Aquest viatge és preparat en detall per Alonso com a mestra dels dansaires i per la resta de directius de l'entitat i es duu a terme el dia 8 d'agost amb la mateixa denominació de 1963, l'Aplec de les Terres del Sol. A Font Romeu es realitzen dues ballades: una desfilada matinal pels carrers i una ballada per la tarda al Stade Municipal.

El mes de juny de 1965 es publica el número 1 del butlletí *Esbart Català de dansaires : circular d'informació per als socis*. Reproduïda pel sistema de ciclostil, habitual a l'època, físicament la publicació és de mida quartilla i té quatre pàgines i consta de diverses seccions fixes; una inicial anomenada "Pòrtic" en el que es tracten diferents episodis de la història de l'Esbart, un "Calendari d'actuacions" amb el detall de les activitats fetes i el "Pròximes ballades", amb les activitats previstes. A més hi apareixen altres seccions amb informació sobre les seccions infantil i gran, ressenyes d'alguna activitat realitzada, horaris d'assaig, etc. La periodicitat prevista inicialment per la *circular d'informació per als socis* és bimestral, malgrat que alguns anys és semestral. L'any 1972, s'inicia una nova època d'aquest butlletí que inclou una tira còmica a la darrera plana, obra de Xavier Mestre.

Arribat el mes de juliol, la Penya Cultural Barcelonesa demana a l'Esbart Català de Dansaires que delegui un dels components del Consell directiu per formar part del seu Consell directiu. En resposta a la sol·licitud es delega M. Cebrián que forma part de la Junta Directiva de la Penya Cultural Barcelonesa en qualitat de Vocal de cultura. També mentre avança l'any, Jaume Alabart, nou encarregat de la Biblioteca, acaba les tasques per tal de poder obrir-la als socis un cop a la setmana i poder-los oferir el servei de préstec.

L'any es completa amb diverses activitats: en col·laboració amb diverses associacions barcelonines com ara el Centre Lleidatà, el Centre Moral del Paral·lel, la Penya Cultural Barcelonesa, les Llars Mundet, la Parròquia de Nostra Senyora de la Salut del carrer de Larrard, l'obra del Ballet Popular, etc., i la col·laboració de grups de dansaires que ballen a les obres de teatre i sarsueles programades per la Penya Cultural Barcelonesa: Marina i Cançó d'amor i de guerra, entre altres.

Al llarg de l'any encara es produeix un altre canvi de responsable, en aquest cas en la persona que està al càrrec de la Secció Infantil, Carme Simon, que és substituïda primer amb caràcter temporal i al cap de poques setmanes amb caràcter definitiu, per Cecili Jaime que en serà responsable fins l'any 1982, amb la col·laboració de diversos ajudants.

A la primera reunió del Consell Directiu de l'any 1966 s'aprova homenatjar un dels homes destacats del moment per la seva extensa trajectòria a l'Esbart Català de Dansaires: en Josep Bòria Amer. La proposta és organitzar la ballada del soci al teatre de la Penya Cultural Barcelonesa a mitjan gener i fer-li l'homenatge en el transcurs d'aquest acte social, nomenant-lo Dansaire de Mèrit en reconeixement de la seva llarga vida com a dansaire ja que aquest any fa quaranta anys que està en actiu ballant.

Al número 5 del butlletí *Esbart Català de Dansaires : circular d'informació per als socis* del mes de febrer de 1966, hi apareix una ressenya sobre aquest homenatge a Josep Bòria:

"15/1/66 Ballada dedicada al Soci

Amb gran afluència de públic es va portar a terme aquesta Audició, en la que els Ex-dansaires varen recordar temps passats i varen lluir les seves habilitats en homenatge de simpatia al nostre volgut company en Josep Bòria i Amer, qui celebra el seu XL aniversari de dansaire en actiu en el nostre Esbart.

En el transcurs de la segona part de la Ballada, el nostre President En Fèlix Serrat i Royo, amb unes sentides paraules, feu ofrena d'una placa commemorativa a En Josep Bòria, ofrena que fou seguida de l'adhesió a l'homenatge de l'Obra del Ballet Popular, representada pel seu President, en Lluís Moreno i Pallí.

A continuació, el President Honorari de l'Esbart En Felip Blasco i Anglès i l'ex-President En Josep Palouzié i Carrera, en representació dels ex-Dansaires, li varen entregar una artística placa. Els actuals Dansaires també li oferiren un present..."

El dia 15 de maig, a la reunió del Consell Directiu, s'aprova no ballar conjuntament amb altres esbarts per solucionar els problemes que darrerament ha comportat aquest fet deguts bàsicament a la diferència de repeticions musicals, a la diferent manera de puntejar i a les diferències en les coreografies. Per això, l'Esbart només acceptarà ballar quan ho pugui fer sol; en aquells casos que això no pugui ser així, farà acte de presència en l'activitat a la que sigui convidada però sense ballar. Malgrat aquesta decisió, els balladors prenen part en l'homenatge que el dia 11 de juny es fa a Joan Rigall a la Plaça del Rei.

A finals del mes de maig, l'entitat és present a les magnífiques festes de la plaça de la Llana que converteixen aquest petit i entranyable espai del barri de Sant Pere en un esplèndid espai festiu. La participació de l'Esbart a les festes de la plaça de la Llana, que se celebren a finals de maig i principis de juny a l'entorn de la celebració de Sant Antoni Mª Claret, s'inicia l'any 1955 i es manté justament fins aquest any. La proximitat entre la ubicació de la Penya Cultural Barcelonesa i aquesta plaça fa que la presència de l'Esbart s'estengui a altres actes, a més de la festa major.

Per l'any 1966, l'Esbart no és convidat a viatjar a Font Romeu però sí a la veïna Ceret on es balla els dia 15 d'agost a les Arenes, la plaça de braus, que acull el 1r. Festival de danses catalanes, en sessions de tarda i capvespre. Com l'any anterior l'Esbart també col·labora en aquelles activitats en que és requerit per la Penya Cultural Barcelonesa, ja sigui la participació en obres de teatre i sarsueles o bé en els actes per festejar la Mare de Déu de Montserrat, patrona de l'associació.

Abans de tancar l'any, a la reunió realitzada el dia 7 de desembre, la Junta Directiva decideix organitzar un homenatge a Felip Blasco, un dels homes més actius de l'Esbart Català de Dansaires, amb una gran dedicació personal i al qual es deuen nombroses propostes assumides per l'entitat i gran quantitat d'activitats de tot tipus. Blasco, que ja ha estat homenatjat l'any 1934 i ha estat nomenat Director Honorífic l'any 1954 pels gairebé quaranta anys al càrrec dels dansaires, rebrà altre cop l'homenatge de l'Esbart Català de Dansaires a la Festa del Soci de l'any següent. Aquest serà l'acte més important del primer trimestre de 1967.

Abans de la Festa del Soci, l'entitat es desplaça a Sant Pau d'Ordal ja que en aquesta població ha sorgit la iniciativa de formar un esbart dansaire i els seus promotors han sol·licitat la col·laboració de l'Esbart Català de Dansaires que proposa Montserrat Bòria perquè hi assisteixi un cop cada quinze dies per fer-hi de mestra de dansa. Com una col·laboració més, el Català hi fa una ballada el dia 5 de març amb motiu de celebrar-s'hi la festa de l'arbre.

La Festa del soci, amb la ballada dedicada a Felip Blasco és un èxit en tots sentits. El programa de balls es confecciona a partir de la tria de danses recollides pel mateix Blasco. S'adhereixen a l'acte els primers deixebles de Blasco que hi ballen dos balls. La mala fortuna, però, fa que Felip Blasco no pugui assistir a l'acte per trobar-se indisposat. Una de les seves filles, la Maria, assisteix a la ballada i el representa.

Degut als sovintejats convits que rep l'Esbart per anar a ballar en actes en els que intervenen altres esbarts, com per exemple l'Aplec d'Esbarts a Montserrat, la decisió presa pel Consell Directiu el dia 15 de maig de 1966 de no ballar a l'hora amb altres grups, és qüestionada. Josep Ventura proposa a la reunió del 8 de juny que es revisi aquesta decisió i que, malgrat que es procuri ballar l'Esbart sol, quan sigui convenient assistir a qualsevol acte amb altres esbarts es faci, i així s'aprova.

Josep Ventura és el protagonista del sopar del II Aniversari de l'Esbart Comtal en el transcurs del qual es comunica que és mereixedor del Premi Almorratxa 1967 que rep en companyia de tota la Junta Directiva de l'Esbart Català de Dansaires, entitat a la que ha dedicat l'esforç al llarg de dècades de la seva vida.

A l'Assemblea general de socis celebrada el 17 de desembre es fan, i s'aproven, dues propostes pel proper any: crear una comissió per pensar algun acte de celebració del 60è aniversari i aprofitar aquest esdeveniment per homenatjar Josep Ventura. Aquestes i moltes altres iniciatives faran del 1968 un any ple d'activitats de tota mena.

El dia 23 de març es celebra al teatre de la Penya Cultural Barcelonesa, com és habitual des de que l'Esbart hi té la seu social, la Festa del Soci que donant resposta a les dues iniciatives de principis d'any s'aprofita per celebrar el seixantè aniversari de la fundació de l'entitat i per fer el reconeixement social a Josep Ventura. Ventura, que ha estat president, vocal en nombroses ocasions i mestre de dansa, a més de realitzar diversos reculls i reconstruccions de danses i d'haver col·laborat i assessorat un bon nombre d'esbarts dansaires de Catalunya, que rep una placa de reconeixement i la distinció de Vocal Vitalici de l'Esbart Català de Dansaires.

L'acte s'anuncia al número 11 del butlletí *Esbart Català de dansaires : circular d'informació per als socis* del mes de març de 1968 amb el text següent:

“Ballada dedicada al Soci.- Com es ve realitzant des de fa uns quants anys, el dia 23 es farà (s.a.D.p.) la Ballada del Soci, en la qual anirà inclòs un homenatge dedicat al Mestre i Folklorista de l'Esbart, En Josep Ventura Llatas.

El programa ha estat compost amb danses recollides per En Josep Ventura i esperem la col·laboració de tots aquells que han estat dansaires amb el Mestre Ventura, per tal de que l'Homenatge sigui lo més lluït possible. (...)”.

L'homenatge a Ventura tingué una molt bona acollida i en conseqüència el públic omplia el teatre de la Penya Cultural Barcelonesa. Al número 13 del mes de maig hi consta una ressenya de l'acte, en la que entre altres es comenta:

“El programa estava format per danses recollides per l'homenatjat i en el transcurs del mateix se li féu ofrena d'una placa commemorativa i diferents obsequis aportats per dansaires, ex-dansaires i directors d'Esbarts que van fer palesa l'admiració i agraïment a qui ha treballat i segueix treballant en pro d'ela nostra dansa.”

Un altre homenatge serà font de dedicació dels directius i mestra de l'Esbart Català de Dansaires, en aquest cas a Aureli Capmany en un acte organitzat el 17 de novembre de 1968 al Palau de la Música Catalana sota el nom de X Festival de la Dansa Catalana. A l'acte participen setze esbarts i dues cobles sota la direcció artística de Mª Rosa Alonso.

L'any 1968 es caracteritza també per la participació de l'Esbart en nombrosos actes benèfics: a l'Institut Verdaguer amb motiu de la diada dels Reis, al Centre Cottolengo del Pare Alegre a finals de gener, al Centre O.S.C.U.S els dies 24 de març, 28 d'abril i 10 d'octubre, al Col·legi Santa Maria de Gràcia el 21 d'abril amb motiu del Concert de Pasqua de l'Agrupació Coral Sanllehy, el 26 de maig al cinema Rio en un acte organitzat per Ràdio Barcelona, el 9 i 16 de novembre a l'escola pública Collasso i Gil, i al Congrés de l'ONU del Drets de l'Home el dia de Sant Esteve.

Com en els anys anteriors, el dia 23 d'abril, els balladors i balladores ofereixen un repertori de danses al Pati dels Tarongers a l'acte institucional que la Diputació de Barcelona organitza amb motiu del seu patró Sant Jordi.

L'any es completa amb tres actes socials: el ball de disfresses del dia 24 de febrer, l'Assemblea general de socis celebrada el dia 15 de desembre i un sopar de germanor el dia 29 de desembre. En aquest any també es fa un pas endavant en la resolució del tema legal pendent que és l'acceptació per part de Govern Civil de la denominació de l'entitat en català. Per això el Consell Directiu celebra la notificació de l'administració que els comunica que Govern Civil ha aprovat i acceptar els nous estatuts, pas imprescindible per aconseguir el retorn a la denominació en català.

A l'Assemblea, el president Fèlix Serrat informa que es publica un article a *Tele-Estel*, diari en llengua catalana sobre la trajectòria de l'Esbart Català de Dansaires al llarg de les sis dècades d'història. i amb aquest text és la resposta als dubtes plantejats per un altre esbart sobre l'antiguitat de l'Esbart Català de Dansaires.

Si a l'any 1967 s'homenatja Felip Blasco i al 1968 Josep Ventura, pel 1969 es preveu el reconeixement a un altre soci amb activitat destacada i llarga dedicació al Català: Ramon Sesé. Rep l'homenatge a la Ballada del Soci que es fa a la Penya Cultural Barcelonesa el dia 22 de març.

Altres cop és el butlletí *Esbart Català de dansaires : circular d'informació per als socis* que n'aporta una ressenya en el número 14, datat el mes d'abril de 1969 amb les següents paraules:

"22.3.69

Ballada del Soci.- Com ja és tradicional, es va celebrar al nostre Estatge la Ballada al Soci, dintre de la qual es va fer un homenatge al volgut consoci En Ramon Sesé. Els antics dansaires van participar-hi amb l'execució del Ball Pla de Llavaneres i el Ball de Sant Ferriol.

Volem ressaltar també, la magnífica actuació de la secció infantil del nostre Esbart que ens dóna fe de la seva constant superació i la presentació per part de l'Esbart Gran del ball de Punts de Tiana, la restauració del qual ha estat possible gràcies a les activitats del nostre Grup de Recerques i Secció Tècnica de l'Esbart."

Aquest any, la Secció Infantil, amb Cecili Jaime al capdavant, és protagonista de diverses activitats importants. El dia 1 de maig participen a la celebració de les Noces d'Argent del Círculo Social Metropolitano, el qual felicita l'Esbart Català de Dansaires pels balls dels balladors i balladores infantils. Onze dies més tard, el dia 11 de maig, participen al I Festival Infantil de Primavera de la dansa catalana, organitzat al Parc d'Atraccions de Montjuïc; el dia 9 de novembre, es troben al Parc de la Ciutadella, on prenen part en el Festival Infantil d'Homenatge a Walt Disney, els beneficis del qual es destinen a la cura dels nens i nenes amb deficiència mental.

És aquest any quan el Consell Directiu de l'Esbart Català de Dansaires entra a formar part de la comissió de teatre de la Penya Cultural Barcelona, en el teatre de la qual es fa temporada estable de teatre i sarsuela. Aquesta col·laboració propicia, encara més, la participació dels dansaires de l'Esbart en obres de teatre i sarsueles en les que hi ha números de ball. Des de *Marina*, a la *Pepa maca*, passant per *Cançó d'Amor* i de *Guerra* i d'un gran nombre de sarsueles, totes compten amb la col·laboració de l'Esbart Català de Dansaires i especialment de Mª Rosa Alonso que s'encarrega de crear i ensenyar les coreografies. Aquesta activitat, que no és nova per l'entitat, s'allargarà fins a finals de la dècada dels anys vuitanta, servei de complement als assajos habituals de l'Esbart i dóna coneixements sobre dansa espanyola i castanyoles als que hi prenen part.

En l'acostumada col·laboració de l'Esbart amb altres entitats, cal destacar l'assistència de l'entitat al Centre Moral de Sant Martí, el dia 12 de gener, al centre Social i Cultural Sopeña el dia 16 de febrer, a la llavors Biblioteca Central (avui Biblioteca de Catalunya) on el dia 2 d'abril es celebra el 4° Congreso Vida y Acción, el 26 d'octubre a l'homenatge a la Vellesa realitzat a l'avinguda de la Catedral, i al 50^è aniversari de l'Esbart Dansaire de l'Orfeó de Sants el dia 23 de novembre, al mateix Orfeó de Sants, entre altres activitats.

Completen l'any algunes de les activitats habituals dels darrers anys: la diada de Sant Jordi al Pati dels Tarongers del Palau de la Diputació Provincial de Barcelona, a principis de juny participen a l'Aplec d'Esbarts a Montserrat, i per les Festes de la Mercè a l'11^è Festival de la dansa catalana, realitzat

aquest any al Palau de la Música Catalana, i encara algunes altres activitats. L'any es tanca amb l'Assemblea general de socis convocada pel dia 21 de desembre.

L'any 1970 arrenca amb diversos projectes la majoria dels quals, però, no s'arriben a materialitzar per diversos motius: cursos de dansa, publicació de fulletons amb material sobre danses, concurs de fotografies entre els esbarts, filmació de pel·lícules de balls, etc. Un dels motius clau que provoca la manca de realització dels projectes proposats al Consell Directiu i acceptats per aquest és l'econòmic ja que l'Esbart Català de Dansaires no disposa de recursos econòmics fixos que el permetin afrontar determinats projectes. Malgrat tot, la proposta de projectes determina el grau de voluntat de treballar.

L'activitat pública no arrenca fins el 18 març, amb la Ballada del Soci celebrada, com ja és habitual, a la Penya Cultural Barcelonesa. Aquest any, la ballada s'aprofita per homenatjar Lluís Llobet, a qui s'obsequia amb una insígnia d'or. Llobet, des del moment que ingressa a l'Esbart l'any 1936, és un soci entusiasta que ha col·laborat econòmicament molts cops amb l'entitat avançant quantitats econòmiques importants que després l'Esbart li ha retornat a terminis i s'ha ofert a sostenir econòmicament l'entitat si això hagués estat necessari. Així es va poder pagar, per exemple, l'edició de l'obra *Balls Populars* editada l'any 1936. Lluís Llobet també va ser President de l'Esbart Català de Dansaires de l'any 1948 al 1951.

És en aquell moment, a la ratlla dels anys cinquanta, quan la seva intervenció és decisiva per donar cohesió associativa a l'Esbart. És seva la proposta de celebrar l'Aplec de l'Esbart Català de Dansaires a la Vila Llobet, finca de la seva propietat situada a Valldoreix. En total es van celebrar quatre aplecs: el primer Aplec l'any 1948 i el darrer l'any 1951. L'Aplec constituïa una autèntica excursió de dansaires i familiars per passar tot el dia fora de la Barcelona grisa de postguerra.

La relació de col·laboració establerta entre l'Esbart Català de Dansaires i entitats de la ciutat de Badalona es reafirma encara més l'any 1970 quan Ferran Cebrián es fa càrrec d'un nou esbart que s'hi ha format amb el nom d'Esbart Albada. L'Esbart Català de Dansaires hi va a ballar el dia 19 de març, al Centre Catòlic, i el 1 de maig al Museu amb motiu de la Festa Major. De fet al llarg de nombroses dècades els esbarts badalonins han tingut mestres de dansa procedents del Català i Badalona és probablement la població més visitada per l'Esbart Català de Dansaires al llarg de la seva història.

Entre les activitats d'aquest any podem destacar l'assistència al 13è Festival de la Dansa Catalana, en el que Mª Rosa Alonso presenta el Ball de la Corrandà Alta, una de les danses que ella més programarà. Alonso també és la qui la proposta de sol·licitar la declaració de l'Esbart Català de Dansaires com a Museu de la dansa catalana.

El dia 7 de juny de 1970 es celebra una trobada de germanor al restaurant Park-Montjuich organitzada per en Felip Blasco que aconsegueix reunir un bon nombre de dansaires que estaven en actiu entre 1908 i 1955, o sigui entre la data de fundació i el moment en que ell deixa de ser mestre de l'Esbart. La festa, de grat record per tots els assistents, compta amb una bona participació i això fa que el parlament que els adreça Felip Blasco sigui del tot emocionat, segons les seves mateixes paraules:

"Es ben inútil, no sabre pas expressar-vos la meva satisfacció per haver acceptat aquest acte commemoratiu de la trobada d'antics Dansaires dels que sempre hi guardat un grat record. Ni de

cerques, en la rica varietat de la nostra parla, trovaria cap expressió que no resultes empetitida, per significar-vos com i de quina manera quedo lligat als vostres designis; joiosament llenço la meua llibertat per-a restar contentíssim el vostre esclau.”

A les portes d'una nova etapa

L'any 1971 comença tot just després de la diada de Reis amb una actuació al Centre

Cottolengo del Pare Alegre de Barcelona on es desplacen tant grans com petits per oferir, com tantes altres vegades anteriorment i moltes més en el futur, un cop més una estona de dansa als malalts.

Però el què marca, pel què fa a l'activitat, l'any inicial de la dècada dels setanta són les quatre vegades que els dansaires ballen al Palau de la Diputació Provincial de Barcelona, avui palau de la Generalitat de Catalunya. Hi assisteixen per ballar a l'acte institucional de la diada de Sant Jordi, patró de la Diputació de Barcelona, i tres cops més abans no s'acabi l'any., per diferents motius. El dia 5 de juny a la recepció que s'ofereix al Congrés de Metges que té lloc a la ciutat; el dia 8 del mateix mes a l'acte protocol·lari d'un congrés de bioquímica i, finalment, el dia 5 d'octubre a la recepció a la Federació Internacional d'Indústries Tèxtils.

A la reunió del Consell Directiu celebrada el dia 4 de febrer s'acorda assistir a l'acte d'homenatge al ballarí Joan Magrinyà, vilanoví de naixement i barceloní d'adopció, al qual han estat convidats per l'organització. L'acte es fa a l'Ajuntament de Barcelona i en el transcurs del qual, Magrinyà rep la Medalla d'Or de la ciutat. Aprofitant aquest homenatge, l'Esbart Català de Dansaires el nomena Soci d'Honor. Joan Magrinyà coneix l'Esbart Català de Dansaires i alguns dels seus components gràcies, entre altres ocasions, a la relació mantinguda amb l'entitat a rel de les Danses de Vilanova que el ballarí veu ballar als dansaires de l'Esbart i que ell després glossarà per l'escenari.

El dia 6 de juny els dansaires i les seves famílies surten d'excursió i es desplacen fins a Santa Maria de Corcó per passar el dia fora de Barcelona en el s'anomenarà l'Aplec social de l'Esbart Català de Dansaires.

Com és habitual, es col·labora amb altres esbarts, especialment en actes de fundació, aniversaris o actes destacats. El dia 13 de juny assisteixen als actes de les Noces d'Argent de l'Esbart Maragall d'Arenys de Mar, esbart que ja ha convidat en diverses ocasions al Català en les actes d'aniversari de la fundació; el dia 28 d'octubre a Barcelona, l'Esbart col·labora en l'acte d'inauguració de les activitats de l'Esbart Maragall.

L'any 1971 es tanca amb l'Assemblea general de socis en la apareixen alguns dels temes que ja han estat tractats amb anterioritat les reunions del Consell Directiu: si cal o no fer vestuari pels nens i nenes de la Secció Infantil, la possibilitat d'assistir a l'Aplec d'Esbarts a Montserrat, l'augment de quotes, les absències d'alguns dansaires als assajos, la necessitat de poder disposar d'una seu social pròpia, etc.

El tarannà habitual d'activitats desplegat des de l'inici dels anys seixanta, lluny de minvar continua creixent en l'any 1972. L'activitat comença just el dia 1 de gener quan es fa una ballada benèfica al Fòrum Vergés dedicada a disminuïts psíquics.

Aquest any s'organitza una altra secció o grup de balladors: la Secció Juvenil que farà de pont entre la Secció Infantil i el grup d'adults. A aquesta secció s'hi aplega un bon nombre de balladors d'entre els tretze als setze anys, alguns dels quals porten temps ballant a l'Esbart Català de Dansaires. Ben aviat acompanyaran el cos de dansa en diverses activitats i completaran el repertori d'aquests ballant dues o tres danses.

Pel dia 15 d'abril està prevista la Ballada del Soci a la Penya Cultural Barcelonesa, al teatre de la qual, moments abans d'iniciar l'acte, els dansaires, mestre i directius tenen un bon ensurt. En paraules del butlletí *Esbart Català de dansaires* : *circular d'informació per als socis* el què succeeix és el següent:

" Ballada del Soci:

Hem de donar gràcies a Déu que ens va permetre oferir-vos la ballada, doncs pocs minuts abans de començar es va calar foc a l'escenari i amb ajuda de vasos, ampolles i altres estris el vàrem ofegar de seguida. Per sort, la cosa no va tindre cap més transcendència que l'ensurt dels qui estaven en aquell lloc. Després, oblidant-nos dels fets passats, vàrem començar la gran festa."

El dia 13 de maig van a les Germanetes dels Pobres i 1 de juny als terrenys de la fàbrica Aismalibar, lloc on es fa l'Aplec social de la Penya Cultural Barcelonesa. En les dues ocasions, els components d'ela Secció Juvenil ballen l'Espolsada de Premià i Ball de Bastons de Vilanova; en canvia al XVI Aplec d'Esbarts a Montserrat que es celebra el dia 11 de maig ballen la Galop del Pallars.

A les reunions del Consell Directiu es comenta si cal que la Secció Juvenil faci una part dels assajos amb els components del cos de dansa o bé és millor que assagin sempre per separat. Mª Rosa Alonso defensa que sempre la primera opció perquè d'aquesta manera es preparen millor els dansaires, aprenen part de l'extens repertori dels balladors grans, és més fàcil el pas al cos de dansa i, finalment, valora positivament la possibilitat de tenir balladors preparats per quan es necessita completar el programa o bé, per alguna incidència de darrera hora, es necessari suplir algun ballador o balladora.

Una altra novetat d'aquest any, en la que l'Esbart directament no està implicat però sí els seus components, en especial els dansaires, és l'acte que s'anomena la Innocentada. Es tracta d'un muntatge de números de música, ball i humor que els dansaires assagen amb delit, pels quals es confeccionen nombrosos vestits i es creen diverses coreografies, especialment obra d'Alonso que opina que qualsevol pràctica de ball col·labora a ampliar la bona preparació dels dansaires.

La Innocentada, amb la col·laboració de diverses persones de la secció de teatre de la Penya Cultural Barcelonesa, es representa dues vegades, els dies 3 i 4 de juny al teatre de la Penya. Constitueix un èxit de públic i un magnífic record per tots els protagonistes.

Al llarg de 1972 es renoven diverses peces del vestuari: es compren barrets de copa i 9 capgrossos i es fabriquen 9 llances pel Ball de nans d'Olot, es confeccionen armilles pels dansaires de la Secció Juvenil i a l'Assemblea General de socis del dia 17 de desembre es vota la confecció de vuit faldilles, vuit cossos, vuit camises pels nois i dels camalls de picarols necessaris pels balls que en requereixen: balls de bastons, balls de gitanes, l'espolsada, etc.

El mes de maig, Mª Rosa Alonso demana buscar algú que la substitueixi i el mes de setembre presenta la dimissió del càrrec de mestra. En les dues ocasions, però continua en aquesta tasca al tenir el suport dels components de la Junta Directiva i de Cecili Jaime, que a partir d'ara exercirà també com a mestre auxiliar.

L'activitat anual és molt semblant a la dels anys anteriors, repetint la presència de l'Esbart en diverses activitats: a la diada de sant Jordi al palau de la Diputació Provincial de Barcelona, a l'Aplec d'Esbarts a Montserrat el dia 11 de maig, a la Plaça Nova per la diada de sant Roc, al Palau de Congressos amb motiu del 14è Festival de dansa catalana organitzat el dia 29 d'octubre, al barri de la Barceloneta els dies 1 d'octubre i 16 de desembre, etc. També es pot destacar l'assistència de la Secció Infantil al Festival infantil de dansa catalana que té lloc al Palau Nacional, el dia 18 de juny.

Abans de tancar l'any es materialitza una altra proposta: el muntatge del pessebre. Per aquest motiu, el dia 8 de desembre els dansaires i familiars surten d'excursió per recollir molsa, verd, sorra, i altres elements naturals necessaris per la decoració del pessebre que s'inaugura el dia 17 de desembre, aprofitant la convocatòria de l'Assemblea general de socis.

Pel mes de gener de 1973 l'activitat comença de manera idèntica a l'any anterior, al Fòrum Vergés amb una ballada benèfica a favor de l'associació Aspanias. Cecili Jaime continua al capdavant de la Secció Infantil i manté el nivell d'activitat i així el 27 de gener es fa la primera ballada de l'any per la qual es convida l'Esbart Sant Jordi amb qui la Secció Infantil realitza una ballada al teatre de la Penya Cultural Barcelonesa.

Un tema recurrent a les reunions del Consell Directiu és la necessitat de poder comptar amb un local propi. per això alguns socis realitzen algunes visites a locals propers a la Penya Cultural Barcelonesa que finalment sempre són desestimats, la majoria de vegades perquè l'Esbart no compta amb prou recursos per afrontar un lloguer elevat i encara menys el pagament de la compra d'una seu social. L'any 1973, apareix altre cop el tema a les reunions amb la proposta de fer gestions davant la Diputació Provincial de Barcelona amb qui l'Esbart Català de Dansaires manté certa relació deguda a les vegades que ha anat a ballar al Pati dels Tarongers, amb motiu de la diada de sant Jordi. Les gestions que duu a terme el tresorer Jaume Alabart semblen satisfactòries però finalment el projecte s'ha d'abandonar un altre cop i com sempre a causa dels minsos recursos econòmics que pot aportar l'entitat.

Aquest any es destaca per les col·laboracions de l'Esbart Català de Dansaires amb altres esbarts que celebren esdeveniments destacats. El dia 5 de maig visiten la ciutat veïna de Badalona on apadrinen l'Esbart Espiga d'Or en un acte al camp esportiu del Dosa-Badalona; el dia 24 del mateix mes tornen a ser a Badalona aquest cop per col·laborar amb l'Orfeó Badaloní i el dia 18 de novembre a Manresa amb motiu del 25è aniversari del Casal Cultural Dansaires Manresans. L'any es completa amb les acostumades ballades a la penya Cultural Barcelonesa amb motiu de la patrona, al Pati del Tarongers del Palau de la Diputació, a la plaça Nova per Sant Roc, a la Barceloneta per la Festa Major que s'escau per sant Miquel, a més d'algunes altres activitats a benefici de diverses institucions.

Cal comentar que a la dècada dels setanta l'activitat de l'Esbart Català de Dansaires minva considerablement. Si en la dècada anterior, les memòries anuals ressenyen gairebé sempre més de

vint activitat de tot tipus, arribant en algun dels anys a la ratlla de la trentena, el resum de l'any 1974 no arriba a les deu activitats i encara moltes són de caràcter social. Possiblement l'etapa política i social d'aquests anys hi té molt a veure. Segurament l'ambient polític també és el causant de que l'any 1974 l'Esbart Català de Dansaires no balli el dia de sant Jordi al Pati dels Tarongers, trencant així un costum que no per reiterat és menys esperat.

És en aquest any, però, quan l'Esbart decideix fer un tríptic amb fotografies en color per tenir-los com a eina difusió de l'entitat, idea que va donar origen l'any 1913 a la col·lecció de postals. Per aquest motiu el mes de gener s'encarrega un reportatge fotogràfic que es realitza en un espai arquitectònic natural de Santa Eulàlia de Ronçana, on es traslladen els dansaires amb la roba, els mestres de dansa i alguns directius i el viatge s'aprofita per passar el dia fora de Barcelona. El reportatge fotogràfic és obra de Jordi Bertran i representen unes de les primeres fotografies en color de l'Esbart Català de Dansaires.

El tríptic conté un text breu sobre l'Esbart Català de Dansaires, tres fotografies escollides del reportatge de Santa Maria de Corcó i la transcripció d'algunes dedicatòries i signatures de diverses personalitats triades d'entre la gran quantitat que es troben al *Llibre d'Honor* de signatures de l'entitat.

Una altra iniciativa és l'edició d'un cartell publicitari en gran format obra de Xavier Mestre, que ha estat dansaire i representant dels dansaires a la Junta Directiva que es presenta a la reunió del Consell Directiu del dia 14 de febrer, juntament amb el reportatge fotogràfic en blanc i negre i en color.

A més de l'excursió a Santa Eulàlia de Ronçana, l'Esbart visita Badalona el dia 4 de maig per celebrar el primer aniversari de l'Esbart Espiga d'Or i a Montcada i Reixac acompanyant la massa social de la Penya Cultural Barcelonesa amb motiu de l'Aplec social. La resta d'activitats es realitzen a la ciutat de Barcelona: a la mateixa Penya s'hi fa la Ballada del Soci i per l'agost i el setembre es balla a les festes de Sant Roc, la festa major del barri gòtic, i a les festes de la Mercè i les de Sant Miquel, al barri mariner de la Barceloneta. Mª Rosa Alonso i altres components de l'Esbart es desplacen a l'Arboç per recollir el Ball de bastons que es balla en aquesta població.

El dia 23 de novembre es balla al Festival de Dansa Catalana Aureli Capmany organitzat per l'Obra del Ballet Popular que es realitza a les Escoles del Germans Maristes. Tanca l'any, com és costum, l'Assemblea general de socis convocada pel dia 22 de desembre.

El tema del local és una de les preocupacions de l'any 1974, amb més força si convé degut a l'empitjorament de les relacions de l'Esbart Català de Dansaires i la Penya Cultural Barcelonesa. Això porta als components de la Junta a parlar amb una altra associació semblant a la Penya Cultural Barcelonesa, situada ben a prop d'aquesta que s'anomena Germanor Barcelonina i té la seu al carrer dels Carders. Malgrat les dificultats per disposar de vestuari i secretaria, ja que la seu de la Germanor Barcelonina és molt més petita que la seu de la Penya Cultural Barcelonesa, l'Esbart s'hi trasllada a principis del mes de desembre i és allà on es realitza l'Assemblea general de socis.

El 27 de febrer de 1975 s'inicia l'activitat pública anual amb una ballada a la Germanor Barcelonina. L'estada a la Germanor Barcelonina, però, no va durar gaire perquè el mes de febrer la Penya Cultural Barcelonesa manifesta el seu interès en que l'Esbart Català de Dansaires torni a estar hostatjat a la seva seu social del carrer sant Pere més Baix. El retorn a la Penya es fa cap a meitat d'any i en el

trasllat hi té un paper rellevant en Ramon Batalla, l'actual Secretari. De fet la Ballada del Soci que s'ha anat ajornant per no poder-la fer a la Germanor, es fa a la Penya el dia 7 de juny, un cop l'entitat ja s'hi ha tornat a instal·lar.

Amb una activitat força reduïda, a semblança del 1974, la majoria d'actes es desenvolupen a la mateixa Barcelona: el dia 6 d'abril a una de les seus de les Germanetes dels Pobres, a la plaça Nova en dues ocasions pel mes d'agost, al barri de la Barceloneta també en dos dies diferents i a les festes de la Mercè. Fora de la ciutat, es viatja al Prat de Llobregat el dia 28 de setembre i a Montornès del Vallès el 30 de novembre.

L'any però estarà marcat per un fet dissortat: el traspàs de Josep Ventura Llates. Ja fa setmanes que els components de la Junta estan assabentats del delicat estat de salut de Ventura que causa la seva mort el dia 12 d'octubre de 1975. Relacionat amb l'Esbart Català de Dansaires des de l'any 1918, comença a ballar l'any 1920 amb Felip Blasco. La seva coneixença amb Aureli Capmany el porta a col·laborar en l'arxiu de dansa que aquest té projectat. És Ventura, de fet, qui l'any 1941 demanarà a Capmany que aquest arxiu sigui una realitat en el sí de l'Esbart. És també la persona que es fa càrrec del patrimoni de l'Esbart Català de Dansaires a l'ensulsiada de la República i l'entrada de les tropes franquistes. Com a President de l'entitat assumeix la custòdia de tot el patrimoni documental i bibliogràfic i també la de la Senyera modernista de l'entitat.

Les seves àmplies coneixences arreu de Catalunya faciliten també la relació de l'Esbart Català de Dansaires amb altres associacions de cultura popular i, en especial, amb altres esbarts dansaires. L'entitat li dedica un sentit funeral a l'església de Sant Pere de les Puel·les el dia 30 d'octubre.

La reunió de la Junta directiva del mes de novembre coincideix amb la data i el fet que provocaran un tomb en la història de Catalunya i de l'Estat Espanyol: la mort del general Franco el 20 de novembre de 1975.